

УДК 784.3.08

DOI 10.34064/khnum2-1813

Лю Ся

ORCID 0000-0002-2854-9666

Харківський національний університет мистецтв імені І. П. Котляревського,
61003, майдан Конституції 11/13, м. Харків, Україна

Наратив у вокальній музиці: жанровий аспект

АНОТАЦІЯ ■ **Лю Ся. Наратив у вокальній музиці: жанровий аспект.** ■ Статтю присвячено специфіці наративу у жанрах вокальної музики. Наративність розуміється як установка на вербальну оповідальність, пов'язану з певним емоційним змістом, яка особливим чином взаємодіє з музикою. Наративність характеризується, з одного боку, як фактор словесного тексту вокального твору (позамузична складова), з іншого боку, як фактор єдиного цілого вокального твору (музична складова). Наративні якості можуть проявлятися як на базовій основі, для посилення емоційного ефекту, так і в опозиції, для контрастного зіставлення і створення драматургічної багатшаровості і об'ємності. Наративними вокальними жанрами є опера (нاراتивність синтетичної природи) і балада (нاراتивність вербальної природи). З точки зору реалізації, наративність у вокальній музиці має дві основні функції – композиторську і виконавську. Завданням вокаліста як інтерпретатора творів наративних жанрів постає оволодіння комплексом виконавських прийомів, що пов'язані з необхідністю виявлення образного потенціалу твору, а також побудування його індивідуальної виконавської версії. ■ **Ключові слова:** *нاراتив, наративність, вокальна музика, жанр, опера, балада.*

АННОТАЦИЯ ■ **Лю Ся. Нарратив в вокальной музыке: жанровый аспект.** ■ Статья посвящена специфике нарратива в жанрах вокальной музыки. Нарративность понимается как установка на вербальную повествовательность, связанную с определённым эмоциональным содержанием, которая особым образом взаимодействует с музыкой. Нарративность характеризуется, с одной стороны, как фактор словесного текста вокального произведения (вне-

музыкальная составляющая), с другой стороны, как фактор единого целого вокального произведения (музыкальная составляющая). Нарративные качества могут проявляться как на базовой основе, для усиления эмоционального эффекта, так и в оппозиции, для контрастного сопоставления и создания драматургической многослойности и объёмности. Нарративными вокальными жанрами являются опера (нарративность синтетической природы) и баллада (нарративность вербальной природы). С точки зрения реализации нарративности в вокальной музыке имеет две основные функции – композиторскую и исполнительскую. Задачей вокалиста как интерпретатора произведений нарративных жанров становится освоение комплекса исполнительских приёмов, связанных с необходимостью выявления образного потенциала произведения, а также создания его индивидуальной исполнительской версии. ■ **Ключевые слова:** *нарратив, нарративность, вокальная музыка, жанр, опера, баллада.*

ABSTRACT ■ Liu Xia. The narrative in vocal music: the genre aspect.

■ **Logical reason for research.** Relevance of the presented topic is determined by the fact that with the help of knowledge gained in the field of inter-scientific interaction, it is possible to obtain new research results on both, traditional and new issues of musicology. In vocal music, which combines musical and extra-musical factors, there are a number of its own “eternal questions”, one of which is the interaction of the word and music. There is no definite answer to the question of what is the leading in the vocal art – a word or music, each time this is decided individually within the framework of a certain genre and style. But there is always a certain verbal “programming” of a vocal composition with the text. One of the serious and complex concepts associated with a textual basis is the “narrative”, and the study of the effect of the narrative in the musical art requires a special attention in both theoretical and practical directions.

Innovation. The article is devoted to considering a narrative in the vocal music in the genre aspect. The narrative nature is understood as a narrative orientation associated with a certain emotional content; at the same time, the narrative is characterized, on the one hand, as a factor of the verbal text of a vocal composition (the extra-musical component), and, on the other hand, as a factor of a single whole vocal composition (the musical component). From the point of view of its implementation, the narrative in vocal music has two main functions – the composer’s one and the performer’s one, which in its own way manifests itself

in various vocal genres. The most striking of the narrative vocal genres in vocal music are the opera and the ballad. In the opera, the narrative has a more complex synthetic nature in connection with the interaction of various types of art (music, literature, theatre). In the chamber-vocal genre of the ballad, the narrative side is presented more revealingly and is more closely associated with the verbal text (which is due to the literary origin of the genre).

The purpose of the present study is to identify the specifics of the narrative in vocal music in the genre aspect. **The main methods** of the presented research are the genre one and the functional one. The genre method is necessary to characterize vocal genres in connection with the chosen perspective for studying the meaning and the effect of the narrative in vocal music. The functional method allows one to determine the peculiar features of the interaction of the extra-musical narrative and music in the conditions of various vocal genres.

The research results. The directions of the interaction of words and music in the vocal art are diverse: this can be their interaction in a concrete composition through the prism of the style (of the performer, the composer, and the historical epoch); the features of the composer interpretation of the verbal text; the intonation and phonic patterns associated, for example, with a specific national source, and much more. The verbal text as a guideline, already being coloured emotionally, is representing, in fact, a kind of narration. As it is known widely in the field of philosophy and psychology, the narrative is a statement of interrelated events presented in the form of the sequence of words or images. Sometimes the meaning of the term “narrative” coincides with the words “narration”, “story”; but there are other meanings (for example, as a “psychological attitude”). In music, these two meanings, “narrative” and “psychological attitude”, interact, as a result, within the framework of certain vocal genres the individual creative decisions born.

The main feature of a narrative composition is the presence of a mediator between the author and the world of narrative (Schmid, V., 2008). This is especially important for understanding the specifics of the manifestation of the narrative nature in music, where there is such a “mediator”. In vocal music there are other signs of narrative, understood as the quality of the verbal text itself, because the genres of vocal music are quite diverse in scale and objectives – from the opera to the vocal miniature.

The narrative qualities are primarily possessed by those texts that describe the figurative and emotional situation from a third person, a storyteller. In vocal

music, this applies primarily to genres with the leading literary and the vivid plot beginning – these are musical and theatrical compositions (an opera), as well as the chamber-vocal genre of a ballad. The narrative qualities of the musical component can manifest themselves in different ways – both, on permanent basis, to enhance the emotional effect, and in opposition, for a contrasting juxtaposition and creating a dramaturgy layering and volume. The musical accompaniment often “deciphers” for the listener that emotional, figurative, plot subtext that is partially absent in the literary text, according to the laws of the narrative nature.

The tasks of the vocalist as an interpreter of compositions of the narrative genres are the ownership of the special complex of performing techniques related to the need to identify the entire figurative potential, which is embedded in the vocal composition (both in the text part and in the music one), as well as in its presentation to the listener in an individual performing version. With this, each genre possesses with its own specifics. An opera is a genre where the musical and literary art interacts with the theatrical art. The chamber-vocal genre of a ballad has its own characteristics, the main of which the narrative nature is.

Conclusions. The narrative nature in the art of music is primarily associated with its extra-musical source. Both literary criticism and psychology study the narration, since the narrative as a story-telling is characterized by an emotional attitude, which is dictated from the outside to the one to whom the narrative is directed. Since the text (the word) is also used in vocal music, it is possible and necessary to talk about the existence of the narrative in music with all the specifics of its action.

In vocal music, one can distinguish genres where the word text contains the narrative to a greater extent, which determines the specifics of the genre. This is the opera, but there the narrative is associated not only with the literary, but also with the theatrical factor. A more revealing vocal genre in the aspect of the narrative nature is such a genre of the chamber-vocal music as the ballad.

The prospects for the study of the narration in the musical art are associated both, with the interaction of the musical and extra-musical principles and the issues of musical interpretation, which the performing musicology considers. Since the narrative prepossess a mediator between its source and the recipient, and in the musical art there is also a mediator between the author (the composer) and the listener. ■ **Key words:** *narrative, narrative nature, vocal music, genre, opera, ballad.*

Постановка проблеми. На межі минулого та нинішнього століть розвиток музичної науки знаменується кількома важливими тенденціями. Серед них відзначимо виокремлення такого нового потужного напрямку, як виконавське музикознавство, а також обмін знаннями (поняттєво-термінологічним апаратом, методологією дослідження та аналітичними моделями) між різними областями гуманітарних наук, що породжує нові можливості й перспективи для дослідників та дає новий науковий результат, який було неможливо досягти традиційними шляхами і який дозволяє відповісти на ті питання музичної науки, що раніше не мали достовірної та/або науково обґрунтованої відповіді. Звернення до міжнаукової взаємодії може бути корисним у багатьох площинах, зокрема, у питанні синтезу музичного та позамузичних чинників, що обумовлює особливий жанровий статус музичного твору. В першу чергу, це стосується вокальної музики, де взаємодіють слово і музика, позамузичний і музичний фактори, що має багаторівневі прояви, зокрема, дії наративу, який є одним з важливих змістовних чинників вербального тексту; у випадку його сполучення з музичною складовою наратив отримує жанровий статус. Однозначної відповіді на питання, що є провідним у вокальному мистецтві – слово або музика, немає, кожен раз це вирішується індивідуально в рамках певного жанру і стилю. Але завжди існує певне вербальне «програмування» вокального твору з текстом. Одним із серйозних і складних понять, пов'язаних з текстовою основою, є наратив, і вивчення дії наративу в музичному мистецтві потребує окремої уваги як в теоретичному, так і в практичному напрямках.

Огляд наукових джерел з теорії наративу характеризує наукову ситуацію як досить розвинену в галузі філології та літературознавства, але поки не дотичну до музичної науки, що дає можливість говорити про майбутні перспективи дослідження цього питання у сфері музичного мистецтва та музикознавства. В першу чергу, треба назвати фундаментальне дослідження теорії наративу німецького філолога та теоретика літератури, представника наратологічного підходу Вольфа Шміда. Його «Наратологія» (у російському перекладі видання

2008 р.) є яскравим явищем у філології, це комплексне наукове дослідження теорії наративу з її системною характеристикою, багаторівневою деталізацією та окресленими шляхами подальших наукових розвідок. Послідовники В. Шміда присвячують свої дослідження, як правило, окремим аспектам цієї теорії – згадаємо статтю-нарис В. Тюпи про сучасну наратологію (2002) або наукову працю К. Куткової про наратив у дослідженнях ідентичності (2014). Більшість досліджень з питань дії наративу присвячені його проявам в окремих літературних творах, на конкретних прикладах; такими є статті В. Андреевої, О. Гуцуляка, В. Кривоноса, О. Леонтович, В. Сирова, дисертації О. Леонтєвої та Н. Симоненко (2015). Окрему групу складають дослідження у сфері теорії наративу західноєвропейських вчених – М. Баль, Ж. Женетт, Ф. Е. Маус, Чжао Ихена, Ван Мінге, К. Негус.

Привертає увагу той факт, що у дослідженнях наративу вченими часто розглядаються питання семантики, які у музичній науці також є об'єктом серйозного вивчення, як правило, у зв'язку із взаємодією музичних та позамузичних факторів у музичному творі. Підтвердженням цього слугує велика кількість музикознавчих праць, присвячених як інструментальній музиці, так і вокальній, зокрема, музично-театральному мистецтву з його синтетичною природою та багаторівневою взаємодією музичного та позамузичного факторів (серед українських досліджень назвемо дисертації Я. Іваницької, 2008 та О. Сергієвої, 2008). Семантиці в музичному мистецтві також приділяється велика увага у дослідженнях з музичної інтерпретології, які з'явилися в останні два десятиліття, наприклад, В. Москаленка (2013), А. Хуторської (2009), Ч. Чжоу (2012), Ю. Ніколаєвської (2017), І. Сухленко (2017).

Мета даної статті – виявити специфіку наративу у вокальній музиці в жанровому аспекті. Основними **методами** представленого дослідження є жанровий і функціональний. Жанровий метод необхідний для характеристики вокальних жанрів у зв'язку з обраним ракурсом вивчення значення і дії наративу у вокальній музиці. Функціональний метод дозволяє визначити особливості взаємодії наративу і музики в умовах різних вокальних жанрів.

Виклад основного матеріалу. В останні десятиліття активно розвивається виконавське музикознавство, яке в комплексі з традиційною

(історичного та теоретичного спрямування) музичною наукою допомагає відповісти на складні концептуальні питання буття музичного мистецтва. Залучення до музичної науки питань музичного виконавства стимулювало активний розвиток нового напрямку дослідження – музичної інтерпретології, що працює з широким колом проблематики, пов'язаної з розвитком музичного мистецтва, його змістом і питаннями його інтерпретації (композиторської, виконавської, музикознавчої тощо). В музичних вишах України вже існують кафедри, які займаються такими питаннями: кафедра історії та теорії музичного виконавства Київської національної академії музики імені П. І. Чайковського, кафедра інтерпретології і аналізу музики Харківського національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського, де магістри й аспіранти (музикознавці й виконавці) пишуть наукові роботи з різних питань музичної інтерпретації – як теоретичних, так і практичних. При цьому залучаються як здобутки практики (музичного виконавства), так і знання з інших гуманітарних сфер. Це обумовлено, зокрема, і закономірностями глобалізаційних процесів, які мають місце не тільки у соціокультурному середовищі, але й у мистецькому, науковому і так далі. Як зазначалося вище, за допомогою знань, отриманих в сфері міжнаукової взаємодії, можливе досягнення нових результатів у дослідженні як традиційних, так і нових питань музикознавства.

У вокальній музиці, яка об'єднує в собі музичний і позамузичний чинники, одним з питань, що не втрачає своєї актуальності як для науковців, так і для виконавців, є взаємодія слова і музики. Для розгляду цього питання важливо розумітися не тільки на музичній складовій вокальної музики, але й залучати знання філології та літературознавства. Одним з багатьох таких цікавих явищ та понять з царини філології є *наратив*. Він має певні прояви, які, разом із вербальним текстом, впливають на музичний твір, складовою якого стає словесний текст, і цей вплив може бути як частковим, так і системним, зокрема, жанровим. Вплив наративу надає вокальному музичному твору як синтетичному цілому певну якість, яку ми охарактеризуємо як *наративність*.

Нагадаємо, що, згідно з сучасною філологічною наукою, наратив – це виклад у взаємопов'язаній послідовності певних подій, представлених читачеві (слухачеві) за посередництвом слів (образів) від

«третьої особи» (власне, вчення про наратив – «наратологія» – і визначається як «теорія оповіді»). Отже, це певний тип оповідальності. Дійсно, значення терміна збігаються із значеннями таких термінів, як «оповідання» та «розповідь», але у наратива є ще одна важлива якість – це не просто виклад послідовності взаємопов'язаних подій від «третьої особи», але й їхня емоційна, психологічна оцінка, психологічна установка, яка не просто налаштовує того, хто є адресатом, на певне сприйняття подій, а й здійснює постійний контроль останнього, вона є суб'єктивною оцінкою автора, яка, як важливий чинник викладу оповіді, стає частиною «об'єктивної» реальності, що створюється в уяві реципієнта. До речі, науковці підкреслюють, що не можна плутати поняття «наративність» і «описовість» саме завдячуючи цій оцінці оповідача.

Оскільки емоційна складова як емоційна настанова від автора в принципі є невід'ємною якістю музичного мистецтва, наративність стає привабливим об'єктом як для дослідника, так і для музиканта-практика. Підкреслимо, що наратив як суб'єктивно емоційно забарвлена оповідальність, як «варіант» об'єктивної реальності можна вважати свого роду інтерпретацією. Необхідний для реалізації наративу посередник-оповідач («третя особа», від якої і ведеться оповідь), про якого каже у своєму дослідженні В. Шмід, в музиці представлений навіть у двох іпостасях – це композитор (інтерпретатор вербального тексту) та виконавець (інтерпретатор композиторського тексту). Така ситуація відкриває цікаві перспективи досліджень наративності у музичному мистецтві у жанровій, стильовій, семантичній сферах.

Отже, основною ознакою наративного оповідного твору є присутність *посередника* між автором і оповідальним світом (В. Шмід). Це особливо важливо для розуміння специфіки прояву наративного в музиці, де є такий «посередник» – виконавець. У вокальній музиці є й інші ознаки наративного, що розуміється як якість самого словесного тексту, адже жанри вокальної музики досить різноманітні за масштабами і завданням – від опери до вокальної мініатюри.

Відзначимо також, що у дослідженні В. Шміда історичні огляди ключових понять служать, в першу чергу, опису відповідних явищ в структурі наративів. Виходячи з ознак художніх оповідних творів

(нарративність, функціональність, естетичність), автор зосереджується на таких питаннях: комунікативна структура наративу, розповідні інстанції, точка зору, співвідношення тексту наратора і тексту персонажа, нарративні трансформації, роль позачасових зв'язків у нарративному тексті. Все перераховане пов'язано, насамперед, зі словесним текстом, тому, в тій чи іншій мірі, присутнє і у вокальній музиці, у вербальному тексті вокального твору, і співвідношення даних позицій з музикою є складною, але дуже перспективною темою для подальших досліджень в музичній науці, оскільки ці закономірності впливають і на загальний художній результат.

Напрями взаємодії слова і музики у вокальному мистецтві різноманітні: це і взаємодія даних факторів у конкретному творі крізь призму стилю (виконавського, композиторського, історичного), і особливості композиторської інтерпретації вербального тексту, і інтонаційні фонічні закономірності, пов'язані, наприклад, з конкретним національним джерелом, і багато іншого. Вербальний текст як установка, вже забарвлена емоційно і представлена як вид оповіді, являє собою, по суті, дію наративу.

В музиці оповідальність і психологічна установка тісно взаємодіють, бо остання є не тільки якістю нарративності, але й генетичною рисою музичного мистецтва, внаслідок чого народжуються нарративні музичні твори як індивідуальні композиторські версії у деяких вокальних жанрах. Наративність розуміється як *установка на оповідальність, пов'язана з певним емоційним змістом*; при цьому наративність характеризується, з одного боку, як фактор словесного тексту вокального твору (позаутична складова), з іншого боку, як фактор єдиного, цілого вокального твору (музична складова). З точки зору своєї реалізації наративність у вокальній музиці має дві основні функції – композиторську і виконавську, що по-своєму проявляється в різних вокальних жанрах.

Наративними якостями вирізняються, в першу чергу, ті вербальні тексти, які описують події й емоційну ситуацію від посередника-оповідача. У вокальній музиці це стосується, перш за все, жанрів з провідним літературним і яскравим сюжетним стрижнем. Наративні якості музичної складової можуть проявлятися по-різному – як на постійній основі,

для посилення емоційного ефекту, так і в опозиції, для контрастного зіставлення і створення драматургічної багатшаровості і об'ємності. У музичному супроводі часто для слухача «розшифровується» той емоційний, образний, сюжетний підтекст, який в літературному тексті, згідно із законами наративного, може бути частково відсутній.

Найбільш яскравими з наративних жанрів, тобто таких, де оповідальність є головною стратегією вербального тексту з відповідною реалізацією тексту музичного, у вокальній музиці представляються опера і балада. При цьому кожен з цих жанрів має свою специфіку, пов'язану не тільки з масштабами творів, вокально-інструментальним складом, але й з формою реалізації та завданнями наративу. В опері наративність має більш складну синтетичну природу в зв'язку зі взаємодією різних видів мистецтва (музика, література, театр); на кожному з цих рівнів наративність має свої форму і завдання реалізації (крізь призму семантики це можна побачити завдяки дослідженням Я. Іваницької (2008) та О. Сергієвої (2008)). У камерно-вокальному жанрі балади наративна складова представлена більш показово і сильніше пов'язана зі словесним текстом (що обумовлено генетичним літературним походженням жанру). Але саме в обох цих жанрах, де оповідь ведеться від «третьої особи» і передбачає емоційно-психологічну оцінку як образів, так і подій, наративність є жанровою складовою, вона реалізується як одна з основних жанрових характеристик.

Метою виконавця-вокаліста як інтерпретатора творів наративних жанрів є вибудовування й подача слухачеві власного «твору виконавця» (термін В. Москаленка, 2013), тобто індивідуальної виконавської версії твору, за допомогою комплексу виконавських прийомів, що націлені на виявлення всього художнього потенціалу вокального твору (як в текстовій основі, так і в музичній). При цьому кожен жанр має свою специфіку. Опера – музично-театральний жанр, масштабний твір, де вокальне і літературне мистецтво взаємодіють з мистецтвом театральним, де обов'язково враховуються драматургія і режисерське рішення всієї постановки (включаючи сценічний рух, грим, костюми, світло і так далі). З іншого боку, камерно-вокальний жанр балади пов'язаний зі своїми особливостями, головною з яких є природа наративу: в баладі вона народжується в словесному тексті, а реалізується

ся композитором та виконавцем як інтерпретаційні версії, що мають синтезуватися в єдиному художньому результаті.

Висновки. Прояви наративу в музичному мистецтві, насамперед, пов'язані зі своїм вербальним, літературним походженням. При цьому до теорії наративу звертаються не тільки літературознавці, але й психологи, бо важливою якістю наративу як виду оповідальності є емоційна установка, оцінка, яка спрямовується від посередника-оповідача на реципієнта. У музиці ці два значення – «оповідальність» і «психологічна установка» – взаємодіють, в результаті чого народжуються індивідуальні рішення в рамках певних вокальних жанрів. У музичному мистецтві, а саме у вокальній музиці, важливою складовою є слово, отже, тут також існує наратив з усією специфікою його дії.

У вокальній музиці можна виокремити жанри, де в словесному тексті наратив присутній більшою мірою, де він визначає специфіку жанру. Серед крупних жанрів – це опера, проте там наратив пов'язаний не тільки з літературним, а і з театральним фактором. Серед камерно-вокальних жанрів – балада, де характер наративного визначає саме словесний текст (відповідно до літературного походженням жанру балади).

Перспективи подальшої розробки теми. Майбутнє досліджень наративу та наративності в музичному мистецтві пов'язане не тільки із взаємодією музичного та позамузичного факторів, але й з питаннями музичної інтерпретації, що вивчаються виконавським музикознавством. Оскільки наратив передбачає наявність посередника між його джерелом і отримувачем, а в музичному творі такими посередниками виступають і виконавець, і композитор, актуальні аспекти вивчення наративності в музиці полягають в осмисленні природи жанру і композиторського його втілення та виконавської інтерпретації як проблеми сучасного музичного мистецтва.

ЛІТЕРАТУРА

- Іваницька, Я. А. (2008). *Оперна вистава як семіотичний об'єкт*. (Автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства). Національна музична академія України ім. П. І. Чайковського. Київ, 17.
- Кутковая, Е. С. (2014). Нарратив в исследовании идентичности. *Национальный психологический журнал*, 4 (16), 23–33.

- Москаленко, В. Г. (2013). *Лекции по музыкальной интерпретации*. Киев: Клякса, 271.
- Николаевська, Ю. В. (2017). Аутентична виконавська стратегія та її сучасні трансформації. *Аспекти історичного музикознавства*, 10, 180–198.
- Сергієва, О. В. (2008). *Структура і функції тексту в ранніх балетах І. Стравинського*. (Автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства). Національна музична академія України ім. П. І. Чайковського. Київ, 20.
- Симоненко, Н. Ю. (2015). *Нарративная песня в китайской лингвокультуре*. (Автореф. дис. ... канд. филологических наук). Сибирский федеральный университет. Красноярск, 22.
- Сухленко, И. Ю. (2017). Произведение композитора в исполнительской практике: тождество/идентичность-открытость-целостность. *Аспекти історичного музикознавства*, 10, 169–180.
- Тюпа, В. И. (2002). Очерк современной нарратологии. *Критика и семиотика*, 5, 5–31.
- Хуторська, А. Й. (2009). *Композиторська інтерпретація поетичного тексту як художній переклад (на прикладі камерно-вокальної музики)*. (Автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства). Харківський національний університет мистецтв ім. І. П. Котляревського. Харків, 17.
- Чжоу, Чживей (2012). *Порівняльна інтерпретологія: шляхи адаптації співака до іншонаціональних виконавських традицій*. (Автореф. ... дис. канд. мистецтвознавства). Харківський національний університет мистецтв імені І. П. Котляревського. Харків, 16.
- Шмид, В. (2008). *Нарратология*. Москва: Языки славянской культуры, 312.

REFERENCES

- Chzhou, Chzhyvei (2012). *Porivnialna interpretolohiia: shliakhy adaptatsii spivaka do inshonatsionalnykh vykonavskykh tradytsii [Comparative Interpretation: Ways to Adapt the Singer to International Performing Traditions]*. (Extended abstract of Candidate's thesis). Kharkiv National University of Art named after I. P. Kotliarevskiyi. Kharkiv, 16 [in Ukrainian].
- Ivanytska, Ya. A. (2008). *Operna vystava yak semiotychnyi ob'ekt [Opera performance as a semiotic object]*. (Extended abstract of Candidate's thesis). National Music Academy of Ukraine named after P. I. Tchaikovsky. Kyiv, 17 [in Ukrainian].

- Khutorska, A. Y. (2009). *Kompozytorska interpretatsiia poetychnoho tekstu yak khudozhnii pereklad (na prykladi kamerno-vokalnoi muzyky [Composer interpretation of poetic text as artistic translation (on the example of chamber vocal music)]*. (Extended abstract of Candidate's thesis). Kharkiv National University of Art named after I. P. Kotliarevskiy. Kharkiv, 17 [in Ukrainian].
- Kutkovaya, Ye. S. (2014). Narrativ v issledovanii identichnosti [Narrative in research of identity]. *Natsionalnyy psikhologicheskyy zhurnal – National Psychological Journal*, 4 (16), 23–33 [in Russian].
- Moskalenko, V. G. (2013). *Lektsii po muzykalnoy interpretatsii [Lectures on musical interpretation]*. Kiev: Klyaksa, 271 [in Russian].
- Nikolaievskaya, Yu. V. (2017). Autentychna vykonavska stratehiia ta yii suchasni transformatsii [Authentic executive strategy and its modern transformations]. *Aspekty istorychnoho muzykoznavstva – Aspects of Historical Musicology*, 10, 180–198 [in Ukrainian].
- Serhiieva, O. V. (2008). *Struktura i funktsii tekstu v rannikh baletakh I. Stravynskoho [Structure and functions of the text in I. Stravinsky's early ballets]*. (Extended abstract of Candidate's thesis). National Music Academy of Ukraine named after P. I. Tchaikovsky. Kyiv, 20 [in Ukrainian].
- Shmid, B. (2008). *Narratologiya [Narratology]*. Moscow: Yazyki slavyanskoy kultury, 312 [in Russian].
- Simonenko, N. Yu. (2015). *Narrativnaya pesnya v kitayskoy lingvokulture [Narrative Song in Chinese Linguistic Culture]*. (Extended abstract of Candidate's thesis). Siberian Federal University. Krasnoyarsk, 22 [in Russian].
- Sukhlenko, I. Yu. (2017). Proizvedenie kompozitora v ispolnitelskoy praktike: tozhdestvo/identichnost-otkrytost-tselostnost [Composer's work in performing practice: sameness/identity-openness-integrity]. *Aspekty istorychnoho muzykoznavstva – Aspects of Historical Musicology*, 10, 169–180 [in Russian].
- Tyupa, V. I. (2002). Oчерк sovremennoy narratologii [Essay on modern narratology]. *Kritika i semiotika – Criticism and semiotics*, 5, 5–31 [in Russian].

Стаття надійшла до редакції 15.10.2019 р.